

Tárgytematika

Félév:	2022/23/1		
Tárgynév:	Építészeti térelmélet és mai irányzatok 2		
Tárgykód:	6KHETIT2KM		
Felelős szervezet neve:	Tájépítészeti, Településtervezési és Díszkertészeti Intézet, Budai Campus		
Tárgyfelelős neve:	Gergely Antal		
Tárgy követelménye:	Vizsga		
Tárgy heti óraszám:	2/0/0	féléves óraszám:	24/0/0

Oktatás célja:

TÁRGYLEÍRÁS

A két féléves kurzus az építészetet egy sajátos eleme, a tér felől közelíti. Az építészet terművészetként való értelmezése a századforduló óta terjedt el a szakirodalomban. A kurzus ezért az építészeti térelméletek történetét a 20. századtól kezdve tekinti át, bemutatva az utat az objektív, pusztán a geometriai összefüggésekre építő térelméletektől a fenomenológiai térelméletekig, a tértől a helyig, a genius loci koncepciójáig. Az első félév az elméleti alapokkal, a „nagyelméletekkel” foglalkozik, legyen azok kiindulópontja a modern kor végtelen, áramló tere, a térérzékelés pszichológiai hatása vagy a társadalmilag meghatározott tér.

A második félév a funkcionalista város valóságának a kritikáját elvégző és a problémákra gyakorlati megoldásokat kínáló javaslatokkal indul, majd az egyén által megélt, biztonságot kínáló vagy épp borzongást ébresztő építészeti tereket mutatja be. Végül a digitális technika által – immár más módon – korlátlaná váló, topografikus tér formai és szervezési következményeivel és lehetőségeivel foglalkozik.

Tantárgy tartalma:

RÉSZLETES TEMATIKA

A VÁROSI TÉR

A funkcionalista város kritikája. CIAM konferenciák 1947-1959. A kérdés strukturalista megközelítése. Yona Friedman. Aldo van Eyck: A város, a gyerek és a művész.

Identitás, mobilitás, tájékozódás. Peter és Alison Smithson tervei az utca átértelmezésére és a gyakorlat kudarca. Kevin Lynch és a város képe.

A városi tér elemei. Típusok, jelek, szimbólumok. Milánó, Róma és Las Vegas példája. Aldo Rossi és Robert Venturi.

AZ EGYÉN TERE

A szétesett tér: tagadás, idegenség, taszítás. A paranoiás tér elemei és a megvalósult példák. Peter Eisenman, Daniel

Tantárgy tartalma:

Libeskind.

PREZENTÁCIÓ 1 – A VÁROSI TÉR. Egy kampusz vizsgálata. A XI. kerület, Magyar Tudósok körútja és Pázmány Péter sétány által határolt terület bemutatása és értékelése Aldo Rossi, illetve Robert Venturi nézőpontjából. Hogyan értékelné a területet Rossi, illetve Venturi? Mi tetszene és mi nem az egyiknek és a másiknak az órán megismert elvárásaik, szempontjaik alapján? A prezentáció szöveges összefoglalójának a leadási határideje a prezentáció napján 24:00

A személyes tapasztalat biztonságos, meghitt tere. A hét érzékszerv, Juhani Pallasmaa. Csöndes építészet: Peter Zumthor, Steven Holl, Álvaro Siza Vieira.

A nem-helyek: országutak, repterek, bevásárló központok és jelleg nélküli városok. A hiány és a benne rejlő lehetőség. Rem Koolhaas.

PREZENTÁCIÓ 2 – AZ EGYÉN TERE. Az ELTE lágymányosi északi és déli épülete közötti terület átalakítása Peter Zumthor, illetve Rem Koolhaas szellemében. Minden a kifinomult érzékek, avagy minden a hatásos, ütős impulzusok jegyében? A terület teljes beépítése nem lehetséges, de kisebb térbeli elemek alkalmazása megengedett. A prezentáció szöveges összefoglalójának a prezentáció napján 24:00.

A TÁGULÓ TÉR

A mesterséges táj és a tájformájú épületek kora. Építészet, táj és művészet egymást átfedő területei. Amikor a tektonika átvált topográfiába.

Zöld tudatosság, közösségi építés. Mező-urbanizmus, táj-urbanizmus: egy új kontextus?

Új borászatok a tájban. Hasonulás és kitűnés kettős kihívásában.

PREZENTÁCIÓ 3 – A TÁGULÓ TÉR. A londoni Serpentine Gallery egyik (2010 és 2020 között készült) ideiglenes nyári pavilonjának a bemutatása és értékelése. (A szöveges összefoglalót legkésőbb a vizsganap előtt 24 órával kell leadni.)

Számonkérési és értékelési rendszere:

SZÁMONKÉRÉS ÉS ÉRTÉKELÉS

A félév során három feladatot kell elkészíteni és a jelzett órán, illetve a harmadikat a vizsganapon bemutatni. A feladatok 2 fős csoportban készítenők. A bemutatás technikája szabad, de az anyag tartalmában az órákon elhangzott anyagra épüljön. A vizsgálatokról a prezentációk után egy 4000-4500 karakter terjedelmű összefoglalót kell leadni a megadott határidőig. Az egyes prezentációk osztályzatát a bemutatás és a szöveges összefoglalás együttesen adja. A tárgy végső osztályzatát az első és a második prezentáció eredménye 30-30, míg a harmadiké 40%-ban adja.

Számonkérési és értékelési rendszere:

Kötelező irodalom:

AJÁNLOTT IRODALOM

Moravánszky Ákos, M. Gyöngy Katalin szerk.: *Momumentalitás: Kritikai antológia*, Terc 2006

Moravánszky Ákos, M. Gyöngy Katalin szerk.: *A tér: Kritikai antológia*, Terc 2007

Moravánszky Ákos, M. Gyöngy Katalin szerk.: *A stílus: Kritikai antológia*, Terc 2009

Moravánszky Ákos, M. Gyöngy Katalin szerk.: *Technika és természet: Kritikai antológia*, Terc 2013